

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/26/2018
Identifikačné číslo spisu: 4011899734
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4011899734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Z., nar. XX. júna XXXX, bytom Y, zast. Advokátska kancelária JUDr. Natália Borsosová, s. r. o., so sídlom Ul. biskupa Király 6, Komárno proti žalovanému: N., nar. XX. februára XXXX, bytom Y, zast. Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s. r. o., so sídlom Pohraničná 4, Komárno, IČO: 36 721 123, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva po rozpustení združenia, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 6C/78/2009, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 26Cob/89/2014-781 z 2. februára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 26Cob/89/2014-781 z 2. februára 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 6C/78/2009-755 zo dňa 24. 06. 2014 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov konania k zisku z ich spoločného podnikania v sume 64 980,97 eur a tento zisk prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na úplné finančné vyporiadanie sumu 21 039,48 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Vo vzťahu k trovám konania vyslovil, že o nich rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že strany sporu dňa 02. 02. 1998 podpísali čestné prehlásenie, podľa ktorého sa rozhodli pre spoločné podnikanie - založenie dabingového štúdia v priestoroch na ulici U. s tým, že do 31. 07. 1998 mali uzatvoriť zmluvu podľa Obchodného zákonníka. Hoci strany takúto zmluvu neuzatvorili, v období od 02. 02. 1998 do 15. 11. 1998 spoločne vyhotovovali dabing filmov pre M-Elektronik, s. r. o., Martin. Žalovaný žalobcovi zaplatil dňa 10. 11. 1998 sumu 45 000,-Sk, dňa 12. 01. 1999 sumu 200 000,-Sk a dňa 28. 06. 1999 sumu 100 000,-Sk.

V tomto konaní sa žalobca domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva po rozpustení združenia, a to k príjmom združenia nasledovne: príjmy z predmetu činnosti v sume 96 015,-eur, vklad žalobcu 14 837,70 eur, vklad žalovaného v sume 5 576,58 eur, izolačný materiál Nobasil v hodnote 528,55 eur, AVID Audio Vision 3,6 Software a AVID Media Procesor v hodnote 8 819,-eur, ako aj k výdajom združenia v sume 73 792,12 eur.

3. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 829 ods. 1 a 2, § 833, § 834, § 835 ods. 1 a 2, § 841 a § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a skonštatoval, že združenie osôb podľa § 829 OZ predpokladá zmluvné spojenie dvoch alebo viacerých subjektov, bez právnej subjektivity. Zmluva musí určiť, ako sa jednotliví účastníci musia pozitívne pričiniť o dosiahnutie spoločného účelu, čiže akými prostriedkami a akým spôsobom účastníci do združenia prispievajú. Tým je vylúčená možnosť takého združenia, v ktorom by účastník bez toho, že by sa pričinil o dosiahnutie cieľa, mal len podiel na výsledkoch združenia. Spôsob pričinenia môže byť pracovný alebo majetkový.

4. Súd prvej inštancie nepovažoval za sporné, že strany od 02. 02. 1998 do 15. 11. 1998 spoločne podnikali, po tom, čo sa ústne dohodli na zriadení dabingového štúdia. Spoločné podnikanie účastníci začali na základe čestného prehlásenia zo dňa 02. 07. 1998. Uvedené považoval súd prvej inštancie za jediný dôkaz o tom, že účastníci mali vôľu podnikat', z ktorého obsahu však nie je možné vyvodit' podstatné pojmové prvky zmluvy o združení. Žalobca na pojednávaní dňa 24. 06. 2014 naopak uviedol, že medzi nimi vôbec nebola reč o zmluve o združení, pretože o inej forme spoločného podnikania, ako o spoločnosti s ručením obmedzeným, ani neuvažovali. Súd prvej inštancie napriek uvedenému právny vzťah posudzoval ako právny vzťah po zániku združenia, a to s poukazom na názor, aký vo veci vyslovil vo svojom skoršom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky (pozn. dovolacieho súdu: ide o uznesenie, č. k. 2Obdo/36/2017-511 zo dňa 10. 12. 2008, ktorým najvyšší súd ako súd dovolací zrušil v poradí prvý rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 26Cob/7/2007-487 zo dňa 27. 03. 2007, vydaný v predmetnej veci).

5. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že ústna dohoda strán bola taká, že v rámci spoločného podnikania uskutočnia filmový dabing a zisk získaný týmto podnikaním si rozdelia medzi sebou rovnakým dielom. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že sa ústne dohodli aj na ukončení spoločného podnikania ku dňu 15. 11. 1998. Spornou zostala otázka, akú sumu je povinný zaplatit' žalovaný žalobcovi na finančné vyporiadanie tohto spoločného podnikania. Z čestného prehlásenia účastníkov zo dňa 02. 07. 1998 vyplynulo, že vklad žalobcu bol v sume 447 000,-Sk, vklad žalovaného v sume 228 152,-Sk, spolu 675 152,-Sk. S prihliadnutím na § 833 OZ účastníci sa stali podielovými spoluvlastníkmi v pomere k výške ich vkladov, pričom podiel žalobcu je 66,2073 % a podiel žalovaného 33,792%. Vyporiadanie týchto vkladov podľa záverov prvoinštančného súdu nebolo možné z dôvodu, že boli v celosti použité na spoločné podnikanie a ku dňu ukončenia spoločného podnikania už neexistovali. Žalobca tvrdil, že do podielového spoluvlastníctva strany nadobudli izolačný materiál Nobasil v hodnote 528,55 eur, AVID Audio Vision 3,6 Software a AVID Media Procesor v hodnote 8 819,-eur. Ohľadne tohto tvrdenia však žalobca neunesol dôkazné bremeno. Predložené listinné dôkazy (odovzdávajúci protokol, leasingová zmluva) nepreukazujú nadobudnutie vlastníckeho práva ku konkrétnej hnutelnej veci, a to AVID Audio Vision 3,6 Software a AVID Media Procesor v hodnote 8 819,-eur. Izolačný materiál Nobasil v hodnote 528,55 eur bol vkladom žalovaného na spoločné podnikanie, ku ktorému stranám nevzniklo podielové spoluvlastníctvo, ale len právo užívania a po ukončení mal byť tento materiál vrátený žalobcovi. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie nemal za preukázané, že strany sporu nadobudli do podielového spoluvlastníctva hnutelné veci tvrdené žalobcom, preto k nim podielové spoluvlastníctvo nezrušil a žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú.

6. Konštatujúc, že predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva môže byť iba

majetok združenia ku dňu jeho rozpustenia, súd prvej inštancie vzhľadom na skutočnosť, že strany do podielového spoluvlastníctva nenadobudli žiadnu hnutelnú ani nehnuteľnú vec, mohol zrušiť podielové spoluvlastníctvo účastníkov iba k tej časti peňažného majetku, ktorý sa vo forme zisku stal v zmysle § 834 a § 835 ods. 1 OZ predmetom ich podielového spoluvlastníctva, a to v polovičných podieloch podľa § 142 OZ. Výšku zisku (ako rozdielu medzi dosiahnutými príjmami a výdavkami vynaloženými na spoločné podnikanie) súd ustálil z výsledkov vykonaného dokazovania. Za preukázané považoval príjmy združenia v sume 2 882 146,80,-Sk. Z oznámenia spoločnosti M-Elektronik, s. r. o., Martin zo dňa 20. 08. 2003 súd zistil, že za vyhotovenie dabingu bola žalovanému ako zhotoviteľovi zaplatená suma 3 066 113,60,-Sk. Z tejto sumy bolo potrebné odpočítať 6% DPH, čo znamená čistý príjem 2 882 146,80,-Sk. Iné príjmy združenia preukázané neboli. Od tohto príjmu súd prvej inštancie považoval za potrebné odpočítať výdavky na spoločné podnikanie, pričom ich ustálenie znaleckým dokazovaním nebolo možné, pretože neboli vytvorené prvotné účtovné doklady, na základe ktorých by znalec tieto výdavky mohol vyčísliť. Súd návrhu žalovaného na zadováženie ďalšieho znaleckého posudku na ustálenie výšky výdavkov nevyhovelo s odôvodnením, že znalec účtovné doklady nemôže vytvárať, môže ich len posúdiť a pri absencii prvotných účtovných dokladov ani prípadné ďalšie znalecké dokazovanie nemôže mať prínos pre rozhodnutie vo veci. Súdu pri ustálení výdavkov nezostala iná možnosť, ako vychádzať z údajov peňažného denníka žalovaného a prednesov účastníkov o tom, ktoré výdavky a pod akými číslami označené v peňažnom denníku žalovaného považujú za výdavky spoločného podnikania. Obidvaja účastníci vo svojich podaniach (na čl. 690 a čl. 698) uviedli čísla položiek v peňažnom denníku žalovaného, ktoré považujú za výdavky ich spoločného podnikania, preto ich za výdavky spoločného podnikania účastníkov považoval aj súd. Sú to položky uvedené v peňažnom denníku ako položka číslo: 144, 145, 173, 179, 185, 200, 201, 202, 212, 215, 243, 246, 287, 293, 294, 298, 335, 341, 342, 343, 358, 377, 384, 409, 421 a sú v sume celkom 924 530,-Sk. Iné výdavky súd za výdavky spoločného podnikania nepovažoval, keďže medzi účastníkmi nebolo dohodnuté, ktoré konkrétne výdavky sa budú považovať za výdavky spoločného podnikania a akým spôsobom sa budú prvotné účtovné doklady na spoločné podnikanie odlišovať od ostatného podnikania žalovaného.

7. K výške žalovanému uloženej povinnosti na peňažné plnenie, uvedenej v 3. výroku rozsudku, dospel súd prvej inštancie nasledovným výpočtom: od preukázaného príjmu 2 882 146,80,-Sk odpočítal výdavky ustálené v sume 924 530,-Sk, čím dospel k výške zisku 1 957 616,80,-Sk, t. j. 64 980,97 eur. Pri rovnosti podielov každej zo strán prináleží 32 490,48 eur. Keďže žalovaný doteraz zaplatil žalobcovi 345 000,-Sk, t. j. 11 451,-eur, zostáva mu ešte zaplatiť 21 039,-eur, na zaplatenie ktorej sumy bol rozsudkom súdu prvej inštancie zaviazaný.

8. Žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania súd prvej inštancie zamietol ako nedôvodnú s odôvodnením, že žalovaný sa do omeškania s plnením peňažného dlhu dostať nemohol. V prejednávanej veci ide o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, preto pred uplynutím lehoty stanovenej rozsudkom, ktorým súd vykonal zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, sa žalovaný nemôže dostať do omeškania skôr, než uplynie lehota stanovená rozsudkom súdu.

9. O trovách konania si súd prvej inštancie v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p. vymienil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

10. Na odvolanie žalovaného i žalobcu proti prvoinstančnému rozsudku, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania podľa § 385 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), v medziach podaných odvolaní (§§ 379 a 380 C. s. p.), rozsudkom, č. k. 26Cob/89/2014-781 zo dňa 02. 02. 2017, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387

ods. 1 a 2 C. s. p. potvrdil. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu, v súlade s § 387 ods. 2 C. s. p., sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

11. V zmysle § 387 ods. 3 veta druhá C. s. p. sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vyjadril k námietke žalovaného ohľadne ustálenia výdavkov na spoločné podnikanie strán sporu. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd vyhodnotil postup prvoinštančného súdu za správny z dôvodu, že pre rozhodnutie bol rozhodujúci stav v čase rozhodnutia súdu v zmysle § 154 ods. 1 O. s. p. V tomto čase existovala zhoda o identite

a hodnote spoločných výdavkov združenia iba v rozsahu konštatovanom v napadnutom rozsudku a strany neprodukovali dôkazy, ktoré by existenciu ďalších spoločných výdavkov spoľahlivo preukazovali. V tomto smere nemohlo mať žiadny potenciál žalovaným navrhované ďalšie znalecké dokazovanie, a to dôvodov, ktoré v napadnutom rozsudku uviedol súd prvej inštancie. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacími námietkami žalobcu, pretože tento neprodukoval dôkazy, ktoré by dovoľovali dospieť k záveru, že príjmy zo spoločného podnikania boli odlišné od tých, ktoré ustálil súd prvej inštancie. V ostatnom odvolací súd poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 C. s. p. s tým, že nárok na ich náhradu nemá žiadna zo strán z dôvodu, že ani jedna nebola vo vzťahu k svojmu odvolaniu úspešná.

12. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 23. 08. 2017.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie (č. l. 794 - 796), prípustnosť ktorého vyvodil z ust. § 420 písm. f/ C. s. p., vytýkajúc odvolaciemu súdu pochybenie spočívajúce v tom, že žalovanému nedoručil písomné vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu, doručeného súdu prvej inštancie dňa 22. 08. 2014, čím žalovanému odňal možnosť vyjadriť sa k nemu. Tvrdí, že odvolací súd tak konal v rozpore s rozhodnutiami najvyššieho súdu, sp. zn. 5Cdo/92/2011 zo dňa 09. 08. 2011 a sp. zn. 5Cdo/115/2011 zo dňa 20. 10. 2011.

14. V ďalšej časti dovolania žalovaný odvolaciemu súdu vytkol porušenie jeho práva na spravodlivý proces, tvrdiac, že jeho rozsudok je prekvapivý a neočakávaný. Tvrdí, že odvolací súd sa bez riadneho a presvedčivého zdôvodnenia svojho rozhodnutia stotožnil s názorom súdu prvej inštancie ohľadne „nepotrebnosti“ znaleckého dokazovania za účelom ustálenia výšky spoločných výdavkov z dôvodu, že „...znalec nemôže vytvoriť účtovné doklady, môže ich len posúdiť a pri absencii prvotných účtovných dokladov ani prípadné ďalšie znalecké dokazovanie by nemohlo mať prínos pre rozhodnutie vo veci.“ Žalovaný vychádzal z toho, že ak súd prvej inštancie znalecké dokazovanie nenariadil, sám z vlastnej právomoci vyhodnotí jednotlivé položky výdavkov z hľadiska, či sa jedná o výdavky na spoločné podnikanie alebo nie. Súd však položky spoločných výdavkov nevyhodnotil a obmedzil

sa na konštatovanie, že výdavky spoločného podnikania sú iba tie položky, ktoré uznal žalobca, resp. ktoré „spoločne uznali“. S tými, ktoré žalobca neuznal, sa súd vôbec nevysporiadal.

Pre nedostatok dôvodov napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, nie je ďalej zistiteľné, prečo súd prvej inštancie nezahrnul do spoločných výdavkov aj položky 224, 278, 424, 456, 481 a 483, ktoré žalobca uznal na č. l. 391 spisu a z ktorých vyplýva, že sa jedná o dabing, čiže o spoločné podnikanie. Za neudržateľný považuje žalovaný právny názor odvolacieho súdu, ktorým odobril postup súdu prvej inštancie, keď tento

za výdavky spoločného podnikania považoval iba položky, na ktorých sa strany sporu zhodli, s poukazom na § 154 ods. 1 O. s. p. Podľa žalovaného mal odvolací súd správne postupovať podľa § 120 ods. 3 O. s. p. Právo na spravodlivý proces bolo podľa žalovaného porušené

aj tým, že súdy oboch inštancií nepodrobili kontrole oprávnenosť namietania jednotlivých položiek výdavkov spoločného podnikania zo strany žalobcu. Odvolaciemu súdu ďalej vytkol, že sa ustanovením

§ 387 ods. 3 veta druhá C. s. p., na ktorý odkazuje v odôvodnení svojho rozhodnutia, dôsledne neriadil, pretože v odvolaní žalovaného bolo viac podstatných tvrdení ako len dve, ktorými sa odvolací súd zaoberal. Ide najmä o uznávacie prejavy žalobcu

a „kontroverzné“ použitie ustanovenia § 154 ods. O. s. p., pretože ak raz žalobca niektorú položku a jej výšku uznal, nemôže ju dodatočne neuznať. Zhrnúc uvedené, žalovaný odvolaciemu súdu vytkol, že konal v rozpore so stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžf/82/2011, ako aj judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“), konštatujúcou povinnosť všeobecných súdov

svoje rozhodnutia riadne odôvodniť tak, aby boli preskúmateľné (napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 36/2010, III. ÚS 102/2012-37, I. ÚS 33/2012).

15. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu, č. k. 26Cob/89/2014-781 zo dňa 02. 02. 2017, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie, č. k. 6C/78/2009-755 zo dňa 24. 06. 2014 podľa § 449 ods. 1, ods. 2 C. s. p. zrušil a vec podľa § 450 C. s. p. vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

16. K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca (č. l. 813 - 816), ktorý navrhol dovolanie ako nedôvodné podľa § 448 C. s. p. zamietnuť.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

18. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016).

19. V danom prípade bolo konanie o žalobe žalobcu (pôvodne o vyporiadaní zo spoločného podnikania) začaté pred 1. júlom 2016 (žaloba doručená prvoinštančnému súdu dňa 01. 06. 1999 na č. l. 1 spisu) a aj rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané pred 1. júlom 2016 (dňa 24. 06. 2014), a teda ešte podľa O. s. p. Na odvolanie žalobcu i žalovaného rozhodol odvolací súd rozsudkom po 1. júli 2016 (dňa 02. 02. 2017), a teda už podľa C. s. p. a dovolanie žalovaného bolo podané tiež podľa C. s. p. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou v O. s. p., je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. V zmysle uvedeného, úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený; pre opačný prístup nedáva Civilný sporový poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení.

20. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalovaným.

21. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

22. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Vo vzťahu k vade

zmätočnosti v zmysle § 420 C. s. p. je nutné, aby dovolateľ v dovolaní jednoznačne uviedol, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho (procesnou) povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva.

23. V danom prípade žalovaný (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní namietol vadu zakotvenú v § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Dovolateľ prioritne namietol, že odvolací súd rozhodol bez toho, aby mu doručil písomné vyjadrenie žalobcu k jeho odvolaniu.

25. Podľa čl. 9 C. s. p., strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

26. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

28. Po oboznámení sa s obsahom s vecou súvisiaceho súdneho spisu, dospel dovolací súd k záveru, že námietka dovolateľa spočívajúca vo vyššie tvrdenej okolnosti je dôvodná.

29. Z obsahu spisu je zrejmé, že proti rozsudku prvoinštančného súdu, č. k. 6C/78/2009-755 zo dňa 24. 06. 2014 podal žalovaný odvolanie, súdu prvej inštancie doručené dňa 28. 07. 2014 (č. l. 764 - 766). Predmetné odvolanie súd prvej inštancie zaslal na vyjadrenie žalobcovi (č. l. 772) s tým, že žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril písomným podaním zo dňa 18. 08. 2014 (prvoinštančnému súdu doručené dňa 22. 08. 2014 na č. l. 775). Súd prvej inštancie následne spis spolu s opravným prostriedkom predložil Krajskému súdu v Nitre ako súdu odvolaciemu, a to predkladacou správou zo dňa 02. 09. 2014, v ktorej konštatoval, že opis odvolania žalovaného spolu so vzorom 48 O. s. p. doručil právnej zástupkyňi žalobcu, ktorého vyjadrenie k odvolaniu bolo podané na súde osobne dňa 22. 08. 2014. Krajský súd v Nitre o odvolaní žalovaného (súčasne aj žalobcu) rozhodol potvrdzujúcim rozsudkom, č. k. 26Cob/89/2014-781 dňa 02. 02. 2017.

30. Z obsahu vyššie opísaných úkonov, zistených dovolacím súdom, je nepochybné, že odvolací súd pred rozhodnutím v predmetnej veci (dňa 02. 02. 2017, a teda už za účinnosti C. s. p.) nedoručil žalovanému písomné vyjadrenie žalobcu zo dňa 18. 08. 2014 k podanému odvolaniu na č. l. 775 spisu. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že odvolací súd ani iným spôsobom neumožnil žalovanému (resp. jeho právnenému zástupcovi), aby sa k vyjadreniu žalobcu zo dňa 18. 08. 2014 vyjadril, nakoľko odvolací súd o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania (zápisnica o verejnom vyhlásení rozhodnutia zo dňa 02. 02. 2017 na č. l. 779 - 780 spisu).

31. Podľa názoru dovolacieho súdu, uvedeným postupom Krajského súdu v Nitre bola v odvolacom konaní porušená jedna z požiadaviek spravodlivého súdneho procesu,

a to kontradiktórnosť konania, keďže žalovanému nebolo umožnené zaujať stanovisko k vyjadreniu žalobcu k podanému odvolaniu.

32. Účelom princípu kontradiktórnosti, t. j. doručenia vyjadrenia jednej strany na protivyjadrenie druhej strane, zakotveného v čl. 9 C. s. p., je, aby táto druhá strana mala možnosť vyvrátiť, resp. spochybníť toto vyjadrenie za tým účelom, aby takéto vyjadrenie neovplynilo názor súdu, a teda aby presadila svoju argumentáciu. Povinnosť súdu doručovať procesné úkony protistranám sa vzťahuje na všetky štádiá konania, tak základné (v rámci neho prvoinštančné, aj odvolacie konanie), ako aj na konanie dovolacie, nasledujúce v prípade podania dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, po právoplatnom skončení veci.

33. Porušenie kontradiktórnosti konania v dôsledku nedoručenia vyjadrenia jednej zo sporových strán k odvolaniu protistrane, a teda porušenie jednej požiadaviek spravodlivého procesu, konštatoval Ústavný súd SR v náleze, č. k. I. ÚS 276/2016-29 zo dňa 07. 07. 2016, v ktorom poukázal aj na rozhodnutie ESLP z 13. 01. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 17127/12), v ktorom ESLP konštatoval, že tým, že účastnícke ako žalobkyni nebolo oznámené vyjadrenie protistrany k jej odvolaniu (nepostúpením kópie písomného vyjadrenia žalovaného), došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd poukázal aj na ďalšie rozhodnutia ESLP, napr. vo veci Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 04. 10. 2011, body 84 - 86 s ďalšími odkazmi a Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 04. 2010, bod 29, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia (podobne napr. II. ÚS 584/2011).

34. Hoci už vyššie uvedeným nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu v posudzovanej veci bolo žalovanému znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.), dovolací súd okrajovo poukazuje aj na dôvodnosť ďalšej námietky žalovaného spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, majúcom za následok jeho nepreskúmateľnosť.

35. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

36. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 2 C. s. p.). Hoci úprava v § 387 ods. 2 C. s. p. umožňuje odvolaciemu súdu, v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého prvoinštančného rozhodnutia, obmedziť v odôvodnení svojho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody, uvedené neznamená, že by sa pri potvrdení odvolaním napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho vecnej správnosti nemal vysporiadať so všetkými námietkami odvolateľa, práve naopak. Keďže odvolanie žalovaného obsahovalo viacero dôvodov a námietok s návrhom na zrušenie rozsudku prvoinštančného súdu, je nutné, aby sa odvolací súd vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami odvolateľa, a nie ich len veľmi stručne a všeobecne zosumarizoval, resp. zodpovedal len niektoré.

37. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v dôsledku vyššie opísaných pochybení odvolací súd zaťažil svoje konanie procesnou vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., preto jeho rozsudok, č. k. 26Cob/89/2014-781 zo dňa 02. 02. 2017

podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

38. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.